

Devlet inhisarı mı, Müşterek bir inhisar mı?

Türk limanlarında işliyen Seyrisefain idaresiyle hususi vapurlar arasında milli iktisadiyat noktasından çok zararlı bir şekil alan rekabet vaziyetine çare bulmak için iki tedbirden birinin tercihi mevzu bahsoluyor: Bazıları Türk limanları arasında nakliyat hizmetini bir devlet inhisarı haline koyarak bunu seyrisefaine vermeyi teklif ediyor, diğer bazıları bu inhisarı bir Türk anonim şirkete vererek Seyrisefainle hususi vapur sahiplerinin buna iştirak etmelerini istiyor. Rivayete göre iktisat vekâletinde bazı zevatın da bu noktai nazarı iltizam ettikleri söyleniyor.

Teklif edilen her iki tedbir arasında müşterek bir nokta var: Bu da küçük kapotaj hizmetinin inhisar haline konmasıdır. Yalnız bu inhisarı devlete mi vermeli, yoksa devlet sermayesiyle hüsusi sermayelerden müteşkil bir

anonim şirkete mi?... Bu cihet üzerinde reyler ihtilâfa düşmektedir.

Eğer Türk limanları arasında deniz nakliyat işlerinden devletin ve mevcut seyrisefain idaresinin alâkasını tamamiyle kesmek mümkün ve doğru olsaydı bu işleri tamamen ferdi teşebbüslere bırakmak şüphesiz en makul bir tesviye tarzı olurdu. Halbuki gerek bugünkü filî vaziyete, gerek cümhuriyet Halk fırkasının iktisadi programına göre küçük kapotaj hizmetlerinden devletin alâkasını tamamiyle kesmek mümkün olmadığı gibi doğru da değildir.

Bir kere Seyrisefainin bugünkü mevcudunu satın alabileceği bir teşekkül yoktur. Sonra Seyrisefaine merbut olan bir takım müesseseler (fabrikalar ve saire) vardır ki bunları da Seyrisefain

Mehme Asım

[Alt tarafı 2 inci sayfamızda]

Istanbul Halk evinin açılma resmini şerefliendiren Başvekilimizle merasimde bulunanlar

Halk Evleri Dün Samimî Merasimle Açıldılar

Istanbul Halk evinin açılma resminde
Başvekilimiz de bulundu

Memleketimizin her tarafında "Halk evleri," dün büyük merasimle açılmıştır. İstanbul halk evinin açılması çok samimi ol-

muş ve "halk evi," yapılan eski "Türk ocağı," binası şimdiye kadar ilk defa olarak her sınıfta ve zümreye mensup halkı sine-

liyorlardı. Gelenler arasında İstanbul me'b'usu Salâh Cimcoz, İş bankası umum müdürü Celâl vali muavini Fazlı, belediye reis muavini Hâmit ve Nuri beyle Şükrü Nailî Paşa şehir meclisi azaları, Darülfünun hocaları, ressam, edipler, şairler, kadımlar birliği azaları, hususî cemiyetler azaları, Darülfünun, yüksek mekteplerden birçok gençler ve hanımlar yer tutuyordu. Üçte ön salon ve odalarında bulunanlar üst kattaki merasimin yapılacağı salona davet edildiler. Üst salon ve etraftaki odalar hınca hınç doldu.

İstiklâl marşı

Evvelâ şehir bandosu ve konservatuvar talebelerinden mürekkep bir koro heyeti istiklâl marşını çaldı. Marş alkışlanırken "Başvekil Pş. geliyor," dediler. Biraz sonra Başvekilimiz sevimli ve mütebessim çehreleriyle göründüler. Alkışlar, yaşa sadaları arasında salona girdiler. Refakatlerinde sıbhiye vekili Refik,

[Alt tarafı 4 üncü sayfada]

Yeni Irak sefiri geliyor Irakla yapılan muahedeleri aynen neşrediyoruz

Yeni Irak sefiri Emir Zeyit gelecek cumartesi günü şehrimize gelecektir.

Yeni sefiri karşılamak üzere Irak sefaret maslahatgüzarı Ata Emin bey dün Ankaradan gelmiştir.

Ata Emin bey gazetecilere demiştir ki:

— Türkiye ve Irak hükümetleri münasebatı Kırıl Faysal Hz. nin Ankarayı ziyaretleri esnasında hazırlanan ve imza edilen muahedelerden sonra çok dostane bir safhaya girmişti. Çok eskiden beri bu samimî münasebat Başvekilimiz Nuri Pş. nin son

Türkiye ziyaretinde tesbit edilen esaslarla bir kat daha takviye edilmiş bulunmaktadır.

Kırıl Faysal Hz. Türkiye sefirliğine biraderleri Emir Zeyit Hz. ni tayin buyurmuşlardır.,,

Yeni sefir Emir Zeyit 33 yaşlarında bulunmaktadır. Tahsilini şhrimizde ve Oksford'da yapmıştır. Türkçeyi gayet iyi bilmektedir.

1925 Kırıl Faysalın Avrupa seyahati esnasında kiral naibi sıfatıyla devlet işlerini idare etmişti. Şehrimize iki hemşiresile birlikte gelmesi muhtemeldir.

Vakit — Türk - Irak ikamet, iadei mücrimin ve ticaret muahedemelerinin metinleri beşinci sayfamızdadır.

Reisicümhur Hz.

Gazi hazretleri, dün saraydaki dairelerinde meşgul olmuşlar ve bir yeri teşrif etmemişler.

Kar müthiş !

Sirkeçiden kalkan ekspres geri döndü

Sivilingrad köprüsünün arızaya uğradığı haberi doğru değil

Hava dün de kapalı geçmiş ve fasıllarla akşama kadar kar yağmış, fakat yağmurla karışık olduğu için tutmamıştır.

Dün hararet azamî bir ve asgarî sıfır derecedeydi. Gelen haberlerden anlaşıldığına göre Trakyada ve Karadeniz sahillerinde kar fırtınaları ve soğuklar şiddetle hüküm sürmektedir. Trakyada yağın irtifai bir buçuk metreyi geçmiştir. Bu yüzden evvelki akşam Sirkeçiden hareket eden Semplon ekspres Kabakçadan ileri gidememiş ve konvansiyonelse hiç kalkmamıştır.

Bulgaristan yoluyla Avrupadan Gelen ekspres ve konvansiyonel de hududa kadar gelerek orada kalmıştır. Dün Avrupadan ne Eks-

(Alt tarafı 2 inci sayfada)

Yüksek heyecanlar karargâhı..

"Halk evleri yüksek heyecanın karargâhıdır. Halk evleri, Türk halkının hasret çektiği irfan nurunu her kese en büyük kolaylıkla yapmak, muhtaç olduğu içtimai yardımı her ferde ayrı ayrı vermek ve kardeş sevgisi getirmek için çalışmak, uğraşmak isteyenlerin büyük karargâhı olacaktır.,,

sinde toplamıştır.

Halk evinde dün sabah erkenden hazırlıklar yapılmış, hertaraf bayraklarla süslenmişti. Saat 12 den itibaren şehrin bir çok semtlerinden herkes gelmeye başlamıştır. Şehir bandosu da iştirak ediyordu.

İki buçuğa doğru ocağın üst kat salonuyla odalar tamamen dolmuştu. Yeniden gelenler alt kat salona ve odalarda dolaşarak merasimin başlamasını bek-

13 üncü Alfons !

Sabık İspanya kralı bir kaç gün sonra şehrimize geliyor

Geçen sene krallıktan ıskat ve memleketini terke mecbur edilen sabık İspanya kralı 13 ncü

Alfons, haber aldığımız göre, bu hafta içinde şehrimize gelecektir.

Sabık İspanya kralı son zamanlarda Fransada bulunuyordu. Oradan İtalyaya gitmiş ve Napoliden Fransız bandıralı Teofil Gotin vapuriyle Pireye hareket etmiştir. Alfons önümüzdeki salı günü Pireden şehrimize gelecek birkaç gün kalacak, sonra İzmir, Rados, Kıbrıs yolile Beyruta gidecektir. Sabık İspanya kralı Beyruttan otomobile Şama gidecek, Filistin ve Mısırı gezdikten sonra İskenderiyeden vapurla Marsilyaya dönecektir.

Eskişehirde demiryollar spor kulübü

Evvelki gün Eskişehirde demiryollar spor kulübü kendisine istasyona yakın yeni bir bina temin etmiştir. Binanın açılma merasimi yapılmıştır. Merasimde, Halk evi açılma merasiminde bulunmak üzere oraya gitmiş olan Giresun me'b'usu Hakkı Tarık beyle vali bey ve bir çok davetlilerle şimendifer kulüp mensupları bulunmuşlardır. Kulüp reisi Saif bey Ömer Lütfi bey birer nutuk söylemişler, Hakkı Tarık bey tarafından cevap verilerek bu münasebetle şimendiferlerimizin tam bir Avrupa işletme tesis etmekteki muvafakyetleri ifade edilmiştir. Hususi muhabirimizin gönderdiği resim bu açılma merasimini gösteriyor.

Önünde bayraklar asılı olan bina, Demiryollar spor kulübünü yeni binasıdır. Resimde görülen Hakkı Tarık Beyin solunda sırasile vali İsmail Hakkı, firma reisi Osman, belediye reisi Kâmil sağında fabrika müdür muavini Mehmet Ali, fabrika müdürü Şaban, hareket müfettişi Hulki, muallim Cemal Beyler görünüyör.

Gençler !

Tarih el kitabına
yarın başlıyoruz

Lise ve Orta mektep
bakalorya sınıfındaki
gençler

Bu kitaptan çok
istifade edeceksiniz

Devlet inhisarı mı, Müşterek bir Inhisar mı?

(Bşmaakalizdenem mabent)

vapurlarından ve idaresinden ayırmak imkânsız bir şeydir. Seyrisefain idaresini bütün mevcut vesaitiyle satın alabilecek derecede kuvvetli Türk sermayedarları ve müteşebbüsleri bulunduğunu kabul edilse bile bahri nakliyat işlerinden devletin alâkasını tamamen kesmesine mani diğer bir takım sebepler vardır: Bilfarz devletçilik esasına istinat eden Cumhuriyet halk fırkasının iktisadi programına göre liman hizmetleri, şimendifer nakliyatı devlete aittir. Çünkü bu işleri gören müesseselerden maksat doğrudan doğruya kâr temin etmek değil, memleketin umumî iktisadiyatına hizmet etmektir. İcabederse liman idareleri, şimendifer idareleri filan cins malın ve eşyanın nakli için kendi masraflarından daha az bir ücret almakla iktifa edecektir. Tarifelerini ona göre tanzim edeceklerdir. Buysa liman hizmetlerinin şimendifer idarelerinin ancak devlete ait olmasıyla mümkün olabilir. Sadece kâr vementaat gayesiliye teşekkül etmiş olan hususî şirketlerden bu tarzda bir fedakârlık beklenilirmiş? Hususiyile iste nebilir mi?

Hülâsa Türk limanlarındaki nakliyatın inhisar şeklinde Seyrisefainle beraber mevcut hususî vapurlara vermek yüzde sekseni devlete ait bir sermayeyle vücade gelen bir inhisar idaresinin yüzde yirmisini bir imtiyaz olarak hususî bazı sermayedarlara tevzi etmek demek olur.

Bu suretle teşekkül eden İstanbul liman şirketi hakkındaki şikâyetler henüz unutulmamıştır. Netekim bu şikâyetler neticesinde bu müessesedeki hususî hisselerin tasfiyesi ve bu müessesenin tamamen bir devlet inhisarı haline getirilmesi geçen sene C.H. Fırkası tarafından kararlaştırılmıştır. Şimdi bu kararların tatbikatı beklenirken Seyrisefainle hususî vapur idareleri arasında aynı tarzda diğer bir teşekkül vücade getirmek ne dereceye kadar makul bir hattı hareket olabilir?

İşte sırf bu gibi mülâhazalardan dolayıdır ki Türk limanları arasında eşya nakliyatı işi de bir inhisar haline getirildiği takdirde bunu devlete vermek en doğru bir yoldur.

Sonra Türkiye'nin millî iktisadiyatını yükseletmek için yalnız Türk limanları arasında nakliyat yapmak da kâfi gelemez. Türk limanlarıyla Tiryeste, Marsilya, Hamburg ve Iskenderiye gibi ihracat mallarımızı sevkettiğimiz beynelmilel büyük ticaret limanları arasında doğrudan doğruya millî bandralı vapurlarla postalar işletmemiz lâzımdır. Gene bu tarzda seferlerse doğrudan doğruya kâr maksadı takip eden hiç bir deniz nakliyat idaresinin göze alabileceği bir şey değildir. Bu işi olsa olsa ancak Seyrisefain gibi küçük kapotaj hizmetini bir inhisar olarak ancak bir devlet müessesesi yapabilir.

Küçük kapotaj hizmetini bir devlet inhisarı haline getirilerek seyrisefaine verildiği surette bugün işletmekte olan hususî vapurlar ne olacaktır? Bunların sahipleri zarar etmeyecekler midir? Vapur sahipleri bugün muhakkak bir zarar içindedir. Buna hepsi itiraf etmektedir. O vakit tabii bu vapurlar hükümetçe satın alınacaktır. Bu su-

Dahili
Ve
Harici

Son Telgraflar

Çin ordusu çekilmezse ...

Japonlar bu sabah yenden taarruza geçecekler!

Çin generalı Japonlara boyun eğmiyeceğim, diyor

Şanghay, 19 (A.A.) — Japon generalı Uyeda öğleden sonra şu beyanatta bulunmuştur: "On do uzuncu Çin ordusunu ilk hatları geri çekilmediği takdirde Japon kuvvetleri yarın sabah saat 7 de taarruza geçeceklerdir."

Bu taarruz haberi hakkında New York'tan alınan malûmata göre Amerikan askerî mahafili Japonların büyük miqyasta hareketlere girişmek için Şanghayda kâfi miktarda kuvvete malik olmalarını şüpheli addetmektedir.

Nankin, 19 (A.A.) — Harici işler komisyonunun Japon ultimatomunu red hususunda verdiği karar Naokin hükümeti hariciye nazaretine bildirilmiştir. Hariciye Nezareti cevap hazırlamakla meşgul bulunmaktadır. Bu cevap bu akşam Japonlar'a tebliğ edilecektir.

Şanghay, (A.A.) — Router Ajansının aldığı malûmata göre Çin generalı Tsaiting Kay şu beyanatta bulunmuştur:

Japonlara boyun eğmiyeceğim. Memleketimi müdafaada devam edeceğim.

Japon Generalı Uyedanın kumandası altındaki on sekiz bin kişilik Japon kuvvetlerinin yarın Çin mevzilerine karşı taarruzî bir harekete geçmeleri beklenmektedir.

Sabık Çin imperatoru Mançuri hükümeti reisliğine seçildi

Tokyo, 19 (A.A.) — Asahi gazetesinin Mukcen'den aldığı bir habere göre yeni Mançuri hükümeti icra heyeti Sabık Çin Imperatoru Prens Pouyi ittifakla riyasete intihap etmiştir.

Beynelmilel mntakada son vaziyet

Vaşington, 19 (A.A.) — Hükümet bütün dikkatini Şanghaydaki beynelmilel imtiyazlı mntakanın himayesi işine hasretmiştir. Hükümet artık hiç bir faydası olmayan siyasî teşebbüslerde bulunmağı hatırlanarak geçirmemektedir.

Japon ultimatomuda tesbit edilen müddet ve Mançuri'de müstakil bir hükümet teşekkül etmesinin Japon intihabatıyla aynı zamana tesadüf etmesi Amerikan mahafilinin fikrinde Japo muntehiplerini hükümet ve orduyu tutmağa sevk için sarfedilmiş bir gayret mahiyetindedir.

Londra, 19 (A.A.) — Londra kamarasında Şanghay vaziyetine dair olarak uzun beyanatta bulunan harbiye nazırı Sir Hils Ham ezcümle şunları söylemiştir:

"Lüzumu tahakkuk ettiği takdirde Şanghaydaki büyük Britanya tabalarının tahliyesi derpiş edilecektir. Fakat, bu tahliye çok müşkül ve belkide çok elim olacak ve büyük Britanyanın orada mevcut bulunan menafii ve emvalinin terki manasını ihtiva edilecektir. Şimdiki halde tahliyenin halen amelî ve ihtiyatkârane bir hareket olacağına inanmak için hiçbir sebep görmiyorum, ümit ederim ki hadisat böyle naümidane bir tedbir-i hazına bizi mecbur etmiyecektir."

Çin Cemiyeti Akvandan medet umuyor

Cenevre, 19 [A.A.] — M. Yen Japon ultimatomu dolayısıyla Cemiyeti Akvam meclisinin bugün öğleden sonra müstacelen içtimaa davetini istemiştir.

Öğle üzeri toplanacak olan On ikiler komitesi Çin murahhas heyetinin bu teşebbüsüne ne yolda bir cevap verileceğini kararlaştıracaktır.

Şangay 19(A.A.) — Fransız orta elçisi Japon orta elçisi nezdinde bir teşebbüste bulunmuş ve muhasamatın tekrar başlamayaacağı ümidinde olduğunu söylemiştir. İngiliz, Amerikan ve İtalyan orta elçileri de bu teşebbüse iştirak etmişlerdir.

Yeni Adana gazetesini sahibi mahkûm oldu

Adana, 19 (A.A.) — Halkı hükümet kanunlarına karşı gelmiye teşvik ve zabıtayı tahkir cürümlerinden dolayı Yenidana gazetesini sahibi Ahmet Remzi beyin ağırceza nazren devam edilen mahkemesi dün neticelenmiştir. Mumaileyh 8 ay ağır hapse ve 133 lira para cezasına mahkûm olmuştur.

Uşakta zelzele

Uşakta, 19 (A.A.) — Dün sabah saat 9 da hafif bir zelzele olmuştur.

rette hususî vapur sahipleri de şimdiki tehlikeli zarar vaziyetinden kurtulmuş olmaktadır. Meselâ yüzde sekseni devlete, yüzde yirmisi efrada ait bir şirkete verilecek deniz nakliyat inhisarını iltizam edenler varsa yukarıda izah ettiğimiz mütealemlerin isabetsizliğini kuvvetli delillerle isbat etmeleri lâzım gelir.

Mehmet Asım

Cenevrede Çin murahhasının anlattıkları ..

Cenevrede bulunan Sivas meb'usu Necmettin Sadık B. Cemiyeti akvamdaki Çin murahhası M. W. Yen'le bir mülâkat yapmıştır. Çin murahhası Çinin bugünkü vaziyetinden bahsederek şunları söylemiştir:

— Bugün Japonyanın Çinde asker kuvvetile işgal ettiği arazi Fransayla Almanyanın mecmuu kadar geniştir, ve 20 milyon Çinlile meşkündür. Japonlar hareket esnasında esirleri, sivil ahaliyi, kadın ve çocukları bile öldürdüler. Hastahaneleri topa tuttular, her kanun ve kaideyi ayaklar altına aldılar. Tarifi gayri kabil tahribat yaptılar. Şimdi Çinde, bütün dehşetle filen harp var, yalnız harbin ismi yok.

Çin, bu vaziyet karşısında, ni hayet, meşru müdafaaya hakkım bulandı. Şangaydaki Japon ta-

Fransada Yeni kabineye kimler giriyor?

Paris, 19 (A.A.) — Yeni kabineyi teşkile menur edilen M. Painleve saat 10 da istişarelerine tekrar başlamış ve bilhassa M. Herrioty kabul etmiştir.

Bir müddet sonra M. Painleve şu beyanatta bulunmuştur:

Vaz.femde muvaffak o'acağımı ve mesai arkadaşlarımla isimlerini havi listeyi akşam üzeri reiscümhura takdim edeceğimi ümit ediyorum. Giriştığım müzakerelere hudutsuz bir uzlaşma zihniyetiyle devam edeceğim. Mükâlemelerin bazı müfrit taleplerden dolayı inkıtaa uğradığına müteessifim."

Müzakereler

Paris, 19 A.A.) — M. Painleve saat 1.45 te dahiliye nezaretini kendisinin derubte edeceğini M. Laval tebliğ eylemiş olduğundan bu karar üzerine M. Laval, Tardieu ve Reynaud serbestî hareketlerini tekrar iktisap eylemişlerdir. Çünkü ekseriyet fırkası intihabat arifesinde dahiliye nezaretinin kendi azalarından birinin uhtesinde bulunmasını istemektedir.

Saat 9 te M. Painleve müzakerelerini tevkif ettiğini ve saat 10 da tekrar başlayacağını bildirmiştir.

Fransız talebesi nümayiş yaptı

Dün bazı nümayişçiler ve bilhassa Quartier Latin gençleri kafilerle teşkil ederek ezcümle âyan meclisinin kapısı ve M. Peyronnet'in ikametgâhı önünde nümayişler yapmışlardır.

Polis nümayişçileri dağıtmış ve aralarından 35 kişiyi tevkif etmiştir.

M. Laval ve Tardieu

Paris, 19 (A.A.) — M. Painleve, Elusee sarayına azimetinden evvel M. Laval'la kendi siyasetine icap eden veçheyi verebilmek itibarile kat'i telâkki ettiği bir mülâkatta bulunacaktır.

Bu mülâkat M. Lavalin yeni kabine ile olabilecek muhtemel iştiraki mesaisi etrafında cereyan edece ve dahiliye nezaretinin tevcihi meselesine ait olacaktır.

Her iki meclisin ekseriyet kısmına mensup azaları M. Painleve'nin kabinesile irtibata hazır bulunmakta fakat başvekilin ekalliyete mensuplarından birisine tevcihine mukabil dahiliye nezaretinin M. Laval'a teklif edilmiş bulunması hasebile kendilerine verilmesini talep etmektedirler.

Eğer M. Painleve, M. Lavalin dahiliye nezaretine avdeti hakkında radikallerin muvafakat ve rızalarını istihsal edecek olursa buhranın halli kolaylaşmış bulunacak, başvekil aynı zamanda harbiye nezaretini ve M. Tardieu de Cenevredeki Fransız murahhası heyetinin riyaseti vazifesinde devam etmek üzere hariciye nezaretini deruhte etmiş o'acaklardır.

arruzunu muvaffakiyetle püskürttü. Her ne fedakârlık bahasına olursa olsun, Çin milleti istiklâl ve tamamîyetini müdafaaya azmetmiştir. Zaferden eminiz. Bu, bir zaman meselesidir. Fakat, Cemiyeti akvamm da istikbal ve mevcudiyeti, bu meselede alacağı vaziyete bağlıdır.

Başvekilimiz

Dün Ankaraya hareket ettiler

Başvekil İsmet Paşa Hz. dün akşamki trenle Ankaraya hareket etmişlerdir. Başvekilimiz dün öğle yemeğini Tokatlıyan otelinde yemişler, İstanbul Halk evinin açılma merasiminde bulunduğundan sonra Do'mabahçe sarayından motörle Haydarpaşaya geçmişlerdir.

İsmet paşa Hz. burada reisi cümhur Hz. namına yaver Celâl beyle şehrimizde bu'unan me'ualar ve diğer bir çok zevat tarafından teşyi edilmiştir.

İsmet paşa Hz. le birlikte Başvekilimiz hususî kalem müdürü Vedit bey de Ankaraya gitmiştir.

Kar müthiş!

Ustarañ I inci sayfada

pres nede konvansiyonel gelmediği gibi şehrimizden de hareket etmemiştir. Yalnız evvelki akşam buradan hareket eden ekspres yolcularıyla birlikte Kabakçadan saat 16,40 da Sirkeciye dönmüştür. Karın irtifai tren yollarını kapadığı gibi şose yollarını da, otomobillerin hareket edemeyeceği şekilde kapattığından Avrupa yolcularının aktarma suretiyle gidip gemeleri temin edilememiştir. Maamafih şimendifer idaresi hattın temizlenmesi için lâzımgelen tedbiri almıştır. Hat üzerinde temizlik ameliyesine faaliyetle devam edilmekte fakat fasılasız yağın kar temizlenen yerleri bir taraftan tekrar doldurmaktadır. Trakya şehirleri arasında münakalat tamamıyla çürümüştür.

Bozulan hatlar

İstanbul'da Trakya arasındaki telgraf hattında dün geç vakte kadar hiç bir arıza görülmemiştir. Yalnız saat 16 dan sonra İstanbul Eairne ve İstanbul-Sofya telefon hattı bozulmuş ve bu hat üzerinden muhabere imlân bulunamamıştır. Hattaki bozulmanın Trakya'da olduğu tahmin edilmektedir.

Şimendifer köprüsü bozulmadı Svingrad a Uzunköprü arasındaki şimendifer köprüsünün de bozulduğu söylenmişse de Şark Demiryolları idaresi bu haberi tekzip etmiştir.

Denizlerde

Şiddeti daha ziyade Trakya'da hissedilen hava Akdenizde de kendini göstermiş ve dün Akdenizden beklenen Ege vapuru bu yüzden 7 saatlik bir teahürle gelmiştir. Fakat Karadenizde fırtına yoktur. Ne karadenizde ve ne de Akdenizde bir kaza da olmamıştır.

Karlı havalar devamlı

Kandilli rasathanesinden verilen malûmata göre bugün de hava kapalı olacak ve arasına hafif kar yağacaktır. Rüzgâr mutavassıt şiddetle poyrazdan esecektir.

Şehrimizde çok şiddetli bir kar fırtınası ihtimali mevcut olmamakla beraber kar ve fena havalar devamlı görülmektedir.

Yeşilköy askerî rasat merkezine göre de bugün hava kapalı olacak ve fasillarla kar yağmakta devam edecektir, rüzgâr şimal istikametinden esecektir.

Nişan merasimi

Baban zade Hasan Samih beyin kızı Münevver hanımla elektrik ve makina mühendisi Çelebi zade Nuh beyin nişan merasimi, dün saat onördörtte Kadıköyünde mühürdar caddesindeki evlerinde yapılmıştır.

İki tarafa da saadet temenni ederiz.

Aksaray faciası

Yanan çocuğun cesedi henüz çıkarılmadı

İki gece evvel, Aksarayda bir yangın çıktığı, bir apartmanla üç dükkânın ve bir çocuğun yandığını yazmıştık. Dün de vak'a yerinde yaptığımız tahkikattan elde ettiğimiz netice şudur:

Yangın, çarşamba günü akşamı saat sekizi çeyrek geçe Aksarayda Hüseyin ağa mahallesinde Nalınca sokağında Selim bey apartmanının alt katındaki dükkândan çıkmıştır. Bu dükkân ve bütün apartman Osman Nuri efendi isminde bir manifaturacı tarafından kiralanmıştır, on sekiz odası vardır. Ayrı ayrı kiraya verilmektedir.

Yangını başladığından itibaren sonuna kadar takip edebilen Cumhuriyet cadde-sinde oturan Aptullah efendi şöyle anlatmaktadır:

"Ben yemek yemiş, Beyazıtta kadar çıkmaya niyetlenmişim. Tam bu radan geçeceğim sırada Osman efendinin dükkânından alevler yükseldiğini gördük. Zaten daha evvel duman başladığı zaman görüp haber vermişler.

Alev çok çabuk yayılmaya başladı ve bu sırada Osman efendiyi gördük. Kepengi açarak içeri girmeye çalışıyordu. Etraftan mani almak istediler. Fakat içeride parası olduğunu, muhakkak alması lâzım geldiğini söyledi. Ve kepengi açtı. Fakat dumanların içerisine atılması dışarı kaçması bir oldu.

Meğerse başma ağır bir şey düşmüş baygın bir halde onu otomobile hastahaneye götürdüler.

Apartmentta yirmi aile oturur. Bu arada bunların hepsi apartmanın kapısından kaçabildiler. Fakat yangın apartmanı hayli sardıktan sonra yukarıdan acı feryatlar duyuldu. Bir küçük çocuk sesinin feryadını işittik. Lâkin çok sürmeden sesler kesildi. Bu arada yandaki evin damından itfaiyeler bir kadın endirdiler. Apartmanın üst katında oturanlardan Ayşe hanım da atılmak suretiyle kurtulabildi.

Zavallı çocuk nasıl yandı ?

Diğer taraftan apartmanda oturanlardan vatman İzzet efendinin iki çocuğu vardı. Bunlardan evvelâ küçüğünü valideleri kucağına alarak aşağıya indiriyor. Fakat geri dönüp yedi yaşındaki Kemal kurtarmaya vakit kalmıyor. Çünkü duman etrafı fena halde sarmıştır. Bu vaziyette valdesi Kemale aşağıya inmesi için haykırıyor. Lâkin bu da mümkün olmuyor ve zavallı çocuk acı acı feryada başlayan ve nihayet ses kesiliyor.

Yangın saat 11,30 a kadar devam etmiş, bir apartman ve iki ev yandıktan sonra söndürülebilmştir. Yangının sobadan çıktığı

Günün Haberleri
Paşabahçede fıkara yardım

Bayramda sevindirilen Paşabahçeli yavrular

Paşabahçede, bir nümune olarak alınabilecek derecede çok çalışan ve çok hayırlı işler gören bir şefkat müessesesi vardır. Boğaziçinin güzide hanım ve beylerinden terekkep eden bu heyet her gün kırk beş fakire ek-mek, erzak, kömür dağıtır ve her fırsattan istifade ederek muhtaçlara mümkün olan yardımı yapar. Bu cemiyet kışın şiddetli geçmesi dolay-

siyle faaliyetini bir kat daah arttırmış ve bayram dolayısıyla 24 yavruyu baştan başa giydirecek sevindirmiştir.

Bu hanım ve beylerin faaliyetlerini takdirle işaret ederken duyduğu müz, teessüre değer bir noktayı da yazmadan geçemeyeceğiz. Söylenişine göre geçen seneki kongrede bazı tenkitlerden müteessir olan id-

re heyetinden bazıları, yaklaşan yeni kongrede vazifelerini bırakmaya ve bir daha vazife kabul etmemeye, karar vermişlerdir. Bilhassa Paşabahçenin fakirleri arasında çok teessür uyandıran bu haberin doğru olmamasını ve çalışkan hanımlarımızla beylerin iş bağından çekilerek hayırlı bir teşek-külü dağılma tehlikesine maruz bırakmamalarını temenni ederiz.

İthalât tacirleri
Şikâyet ediyorlar

Geçen gün son içtimamı yapan tarife komisyonunun liman şirketinin dizbarko ücretlerini bir miktar ziyadeleştirdiğini yazmıştık. Kaydedildiğine göre ithalât tacirleri bu yeni tarifeden şikâyette bulunmaktadırlar. Tüccarlar yeni tarifinin ithalât eşyası üzerinde tesirini göstereceğini ve bu yüzden fiatların yükseleceğini iddia etmektedirler.

anlaşılmaktadır.

Aynı zamanda Osman Nuri efendinin dükkânını iki ay evvel sigorta ettirmiş ve apartmanın da sigortalı bulunması noktasından zabıta tahkikatın tamikine lüzum görmüştür.

Zavallı çocuğun cesedi henüz çıkarılmamıştır. Belediye fen heyeti binanın tehlikeli vaziyette bulunması dolayısıyla aramaya müsaade etmemiştir. Çocuğun cesedi bu gün aranacak ve binanın yıkılmasına başlanacaktır. Zabıta tahkikata devam etmektedir.

Çadırcılarda bir dükkân yandı. Evvelki gece de sabaha karşı Beyazıtta Çadırcılarda Ağa hanım da yangın çıkmış ve bir dükkân yanmıştır.

Yangın Onniğin mobilye imalâthanesinden çıkmış ve imalâthane tamamiyle yandığı halde etrafı siaryetine meydan verilmeden yangın söndürülmüştür.

Bir kaza
Bir han çöktü, iki ağır yaralı var

Çöken bina

Evvelki gece Tavuk pazarında bir çökme olmuş ve enkaz altında kalan iki kişi ağır surette yaralanmıştır.

Çöken yer Tavuk pazarında Yağcı hanma bitişik üç dükkânla üzerindeki odalardır. Bu odalarda terzi Dimitri, terzi Hristo oğlu Yorgi aileleriyle ve Kayserili Hüseyin de yalnız olarak yaşamaktadırlar. Yağan kar ve yağ-

sm diyordu.

Imam, Ibnissuutla başa çıkamıyacağı için çekiniyordu.

Fakat acaba mes'ul ve müsebbip hakikaten Ibnissuut muydu?

Başkalarının Imam Yahya ile Ibnissuudun arasını açmak, Yemen halkını Ibnissuut aleyhine tahrik etmek, nihayet çözümlü birbirine katmak için böyle bir sui kast tertip etmiş olmaları akla gelemez miydi?

Ben bir karar vermeden evvel Ibnissuuda bir mektup yazdım. Bu kanlı hadisenin, bir çok masuma sebep-siz yere kıyan bu faciyanın tevhit edilebileceği aksülâmeleri izah ederek kendisinden sordum. Ibnissuut derhal Medineli Diyan Nasr'la bana cevap gönderdi. Mektubunda asla bu işte bir dahliyesiri olmadığını meseleyi vukuundan sonra haber alarak çok müteessif olduğunu yazdıktan sonra: (Benim böyle şeyler yapacak bir adam olmadığını bilirsiniz. Bu sebeple siz hakem olunuz, meseleyi istediğiniz gibi tahkik ediniz, mes'ul ve mücrimleri meydana çıkarınız, vereceğiniz hüküm de şimdiden kabul ediyorum) di-yordu.

Ayrıca Imam Yahyaya yazdığı bir

İş bankası Tibriz'de
bir şube açacak

Iranla olan transit ticareti mü-nasebatımızın inkişafı için İş bankasının Tibrizde bir şube açması muvafık görülmektedir. Bankanın umumî müdürü Celâl B. Iranda bulunduğu sırada bu işle de meşgul olmuş ve tetkikatını yapmıştır.

Celâl B. tatkikatını idare meclisine bildirecek ve meclis kabul ederse ilkbaharda bankanın bir şubesi Tibrizde açılacaktır.

Mevlüt

Süreyya opereti Primadonnası Suzan Lâtfullah hanımın ruhuna ithaf edilmek üzere, bugün saat on üç buçukta Kadıköyünde Osman'a camiinde mevlüt okunacaktır.

murların tesiriyle yıkılacak bir hale gelen divarlar ansızın çökmüştür. Bu sırada uykuda bulunan terzi Dimitrinin zevcesi Eleni, terzi Hristo oğlu Yorgi, İly ve kızı Fotini uyanarak kendilerini pencereden atmışlardır. Terzi Dimitriyle Kayserili Hüseyinise ankaş altında kalarak yaralanmışlardır. Hadise yerine gelen zabıta memurları Dimitriyle Hüseyini ankaş altından çıkarmışlar ve tedavi edilmek üzere hastaneye yatırmışlar.

mektup da aynı mealdeydi. Ona da benim hakemliğimi yazıyor ve (Siz de her halde Mahmut Nedim beyin hakemliğini memnuniyetle kabul edersiniz, netice onun vereceği hükme bağlıdır) diyordu.

Bunun üzerine ben meseleyi ariz amik tetkik ve tahkik ettim. Nihayet anladım ki hakikaten bu işte Ibnissuudun bir parmağı yoktur. Mesele kabileler arasındaki bir sui tefehhümden ve o sırada bu kafilenin tesadüfen oradan geçerek kurban giöğünden ibarettir. Böylece çözüldü büyük bir harbin önüne geçmiş oldum.

Fakat bütün bu mmtakada esaslı bir surette inzibat ve asayiş muhafaza etmek elzemdi. Aksi takdirde ben çekilip gittikten sonra bu gibi hallerin tekrürü çok vahim neticeler tevhit edebilirdi.

Ibnissuutla Imam Yahyanın arasını bulmuşum, bu cihetten müsterih-tim. Şerif Hüseyinise hissediyordu ki saltanatının son günlerini yaşamaktadır. Bence asıl mesele Imam Yahyanın bütün Yemende hâkim olmasıdır. Bunun için de Tehamelilerle (*) İmamın arasını bulmak, mutlaka lâ-zımdır.

Adliyede:

Hakimlikle avukatlık ayrılacak mı?

Ankaradan gelen bir habere göre adliye vekâleti bir lâyiha hazırlanmıştır. Bu layihayla mektepli olmıyan hakim ve avukatların çalışmasına müsaade edilmeyeceği yolunda bir karar vermek tasavvuru vardır.

Diğer taraftan gene bu lâyiha-yı hâkimlik ve avukatlık tamenen ayrılacaktır. Bunun için hukuk mektebinden çıkan ve bu mesleklerden birisine girenlere on seneden evvel diğeriyle meşgul olmasına müsaade edilmeyecektir.

Bundan başka hakim olacaklar da evvelâ hâkim namzedi olarak çalışacaklar, maaşları 45 liradan başlayacaktır.

İnsanı kaçıran
Bir ayı!

Son günlerde Edremitte çok şayanidikkat bir hadise olmuş-tür. Avıcalar Kazdağında avlanırken saç ve tırnakları çok uzamış ve adeta vahşi bir insan şeklini almış çıplak bir insana tesadüf etmişler ve yakalayarak Edremitte getirmişlerdir. Tahkikat neticesinde bu adamın zeytinli köyünden bir Rum olduğu ve Edremitin istirdadi sıralarında Kazdağına kaçarak o zamandan beri dağda bir ayı ininde yaşadığı anlaşılmıştır. Adamın iddiasına göre, kendisini dağa çıktığı zaman dışı bir ayı kaçırmış ve senelerce ininden dışarı bırakmamıştır.

Poliste:

Çerkesköy muallimi Dunder Bey nerede ?

Kânunusani iptidasında bir hafta mezuniyetle İstanbul'a gelen Çerkes köy muallimi Dunder bey henüz vazifesi başına dönmemiştir. Bize verilen maîmâta göre Dunder bey burada misafir kaldığı otelden Çerkes köyüne gitmek üzere ayrılmıştır. Muallimi Beyoğlunda Gülbahçede görülen olmuş ve o gece-den sonra bir daha meydana çıkmamıştır.

Dunder beyin bir kazaya kurban gitmiş olmasına ihtimal verilmektedir

Kaçak tahviller yakalandı

Limanımıza gelen ecnebi bir vapudan çıkan Rıza isminde yolcunun vaziyeti şüpheli görülerek üzeri aranmış ve kaçak olarak getirildiği anlaşılan 332 tane Yunan tahvilâtı bulunmuştur. Bu tahvilâtın binlerce lira kıymetinde olduğu tahmin edilmektedir. Rıza müddeiumumiliğe teslim edilmiştir.

Bir taraftan da Seyit İdrisle esaslı bir surette anlaşmak lâzımdı. Tavassutun olmadan İmamın onunla anlaşabileceği hatıra gelemezdi.

İmam da bunu biliyordu, Seyit İdris de...

İdrise haber gönderdim — Ben, biliyorsunuz ki oraya gelemem. Çok rica ederim, arzu buyurduğunuz başka bir yerde buluşalım, görüşelim ve anlaşalım, diye cevap verdi.

Benim o sırada San'adan ayrılmak lığım müşküldü. Cebelirime kaymakamı Cemil bey İdrisi ye gönderdim. Kendisini hüsnü istikbal ederek iki ay kadar yanında misafir etti. Fakat nihayet gene görüşmemizi istedi:

(Gazi Büyük Mustafa Kemal paşa hazretlerinin murahas ve valisi olan sizin emirleriniz daima kabule amâ-deyim. Şarkın büyük halâskarı ve müncisinin iradelerinden harice çıkmam, bu sebeple görüşelim ve emirlerinizi bizzat telâkki edeyim) di-yordu.

(Bümedi)

(*) Tehameliler Yemen halkının ekseriyetini teşkil ederler. İki milyona yakındırlar.

Mahmut Nedim Bey

(Son Yemen valisi)

30 Senelik Siyasî Esrarı
ifşa Ediyor !

Tefrika:38

Tercüme ve ıktibas hakkı mahfuzdur.

Mahmel

Her haç mevsimi İstanbul'dan ve Mısır'dan Mekkeye Mahmel gider. Bir de Yemen Mahmeli vardır. Bu, ta Adenden başlayarak bütün Yemen ve havalisi halkını peşine takan bir kafilerdir. Bu kafileyi adet veçhile Yemen de başta valî olmak üzere bütün erkân, ümera ve asker mızıklarına teşyi ederdi. O sene de Seyit Kibsi'nin riyasetindeki Mahmeli yola saldı.

Fakat Asirdeki Tellume boğazında bu beş bin kişilik kafile anı bir bas-kına, bir pusuya düştü. İki bin kişiden fazla hacı namzedi kılıçtan geçti. Ve bu haber bütün Yemeni alt üst et-ti.

Bu sui kasti yapan kimdi?

O mmtaka Ibnissuudun hükmü altında olduğu için herkes (Ibnissuut yaptı) dedi. Çünkü biraz evvel, Mekke'de çıkan Şerif Hüseyinin resmî gazetesi İmam Yahya ile Şerif Hüseyinin bir ittifak aktetmiş olduklarını yazmıştı. Bu ittifak olsa olsa Ibnissuut aleyhine olabilirdi. Fakat böyle bir şeyin asıl ve esası yoktu. Evvelce keydetmiş olduğum (Hilâfet) meselesi temasından sonra İmam Yahya ile Şerif Hüseyin arasında hiç bir müzakere cereyan etmemiştir.

Bu hadise karşısında İmam Yahya şaşırıldı. Halksa İmamı tazyik ediyordu:

Katledilen yüzlerle bigünah kardegimizin intikamını derhal almalı -

Halk Evleri Dün Pek Samimî Bir Merasimle Açıldılar

[Üst tarafı birinci sayfada]

vali Muhittin beylerde bulunuyordu. Ön safta kendilerine tahsis edilen yere oturdular.

Cumhuriyet andı

Biraz sonra istiklâl marşını söyleyen koro heyeti salona geldi. Aralarından bir genç şu suretle cumhuriyet andını söyledi:

"Ey Türk milleti, birinci vazifen Türk istiklâlini Türk cumhuriyetini dünyaya durdukça korumaktır."

Koro heyeti bu "ant", a: "korumak, onu yükseltmek tir.", Cümlesini ilâve ederek terennüm ettiler.

Ondan sonra Cumhuriyet kalk fırkası İstanbul vilâyeti idare heyeti reisi Cevdet Kerim bey kürsüye gelerek şu nutku söyledi:

Cevdet Kerim beyin nutku

19 Şubat

Arkadaşlar;

Bu gün (19 şubat 1932) Türkiye'nin bir çok merkezlerinde Halk evlerinin açılma günüdür. Bizde bu saatte burada toplanarak vilâyetimizin Halk evini açıyoruz, milletimizin hudutsuz umuru içinde ebedî hayatını daima aydınlatmak ve gaye için çalışacak mefkûreci vatandaşlar için toplayıcı ve birleştirici evimizi açıyoruz.

Türkün umumi harpten sonra hür ve müreffeh yaşayabilmek için yaptığı büyük terakki hamlesinin siyasi sahnesini takip ederek onu bir kat daha kökleştiren içtimai inkişaf adımlarının atıldığı tarihi ve büyük günlerin yanında bu günü de şerefli ve tarihi bir gün olarak kaydedebileceğiz kanaatindeyiz. Bu tarihi günü tesit vazifesini severek yapmak bahtiyarlığımızı duyan sizleri tebrik eder hörmetle selâmlarım.

Egendiler;

Bu gün içinde toplandığımız bu bina, bir tarihte meşrutiyet inkilâbını sarmsak, hatta yıkmak için tasarlanmış hainane teşebbüsleri hahreden askerî hareketlerin merkezidi.

Bu bina bir tarihte, dünya milletleri milliyetperverlik esaslarına sarılarak tekâmül eder ve hatta vatanda türkün haricindeki milletler bile bu yolda hareketler yaparken saltanat ve istibdat idaresinin uyuşturucu havası içinde milliyetperverlik ateş ve heyecanın merkezi olmuştu.

Yüksek karargâh

Bugün, aynı binada kalplerinde memleket sevgisini ve milliyet aşkını mukaddes ve ileri yürüten yüksek bir heyecan halinde duyanların karargâhını kuruyoruz.

Burada meşrutiyet devrinde ancak bir ocak çatılabilmisti. Milletlin müsterek şuur ve idrakinin mahsulü olan Cumhuriyet devriyse bu ocağın yerine türk milletini medeniyet saflarında lâik olduğu mevkie çıkaracak fikri ve harsi hareketleri sinesinde canlandırarak bir ev kurmuş oluyor.

Halk evi talimatnamesinde tesbit edilen esaslardan istifade ederek Halk evlerinin teşekkül maksadiyle teşkilâtı hakkında muhterem heyetiniz kısa bazı izahat vermeme müsaadenizi rica ederim!

Teşekkül maksatları

Cumhuriyet Halk Fırkası rehberliğiyle kurtardığı vatani, siyasi, içtimai ve iktisadi derin ve sağlam temeller üzerinde yükseltmek karar ve azmedir.

Bu vadide millî mücadele günlerinden bu güne kadar memleketi düşman istilâsından, siyasi, fikri içtimai ve iktisadi inkişafına mâni zincirlerden kurtulmuş, inkilâp esasları dediğimiz millî yükselme imkân ve vasıtalarına kavuşmuş, umran ve medeniyet yolunda zaman ve umumi seyrinin müsaadesine nispetle tabii derecenin fevkinde yol almıştır. Bütün bu muvaffakiyetler son derece ehemmiyetli olmakla beraber bu gün vasil olduğumuz merhale, üzerinde bulunduğumuz yolun henüz başlangıcı demektir.

Medeniyetçi ırklar ve mümtaz mil-

Halk evleri açılırken ...

[İstanbul Halk evi'nin açılma merasiminde Celal Sahir Beyin kızı Nüveyre H. tarafından okunmuştur.]

Gazi, nutuk isimli kitabında diyor ki, Gençliğe, iman dolu hitabında diyor ki: (Cüchuriyet, istiklâl, hepsi sana emanet, Ey Türk genci, bunlara varlığını siper et! Sana bel bağlayanlar inancında haklıdır, Bir damla genç kanında bin yıldırım saklıdır! Bu emanet içindir öğrendiğin ilim, fen! Bu büyük emaneti korumaktır vazifen!)

Bu ses, yoktan bir vatan yaratanın sesidir, On dört milyon ağızlı bir vatanın sesidir! Vatan demek, o demek... O demek, vatan demek! İnkilâbı yaratan, yurdu yaratan demek! İçli, dışlı düşmandan o kurtardıbu yurdu, Bir mağlûbun sesini on galibe duyurdu! O altın baş yuğurdu ne varsa yeni, güzel, En uzak rüyaları yakınlaştıran o el! Güneşten birer oktur ondan gelen her emir, Bu okların önünde yıklar dağ, taş, demir! Bu güneşe geceler ne kadar etse haset, O nur çağlayanına zulmetler çekemez set! Birer birer toplayıp halkın her emelini, Bir büyük istikbalin kuruyor temeni,

İşte bu ev... Halk evi, milletin özavidir, Bu evi ısıtacak gençliğin alevidir! Bu evler, inkilâbı her kalbe işliyecek, Dokuz penceresinden nuru genişliyecek! İlim, san'at doğacak bu evin beşiğinden, Karanlık girmeyecek bu evin eşiğinden! Çekiç, sapan, el, apak... Kalem, kılıç, gönül, Bu çatının altında olacaklar arkadaş! Bu evler duracaktır, mutlak dünya durdukça, Dünya yüzünde tek bir türkün kalbi vurdukça!

Ey büyükler büyüğü... Bu gece rahat uyu! İlk defa yüreğinden üzüntüyü at, uyu! Bu evlerde yaşarken Gazinin çocukları, Bir daha görmeyecek memleket ufukları, Bir daha görmeyecek inkilâbın banisi: Ne bir şehit Kubilây, ne Menemen canisi!..

Yusuf Ziya

letler için esasen bu yolun müntehası olmadığı, her kazanılan mevhale yeni bir terakki ve tekâmül hedefinin yol başı olduğu malûmunuzdur. Sarfedilen ve edilecek gayretler hedefinin yolunu kapıyan müşkülattan kurtulmaya değil, derinliğini ve genişliğini bildiğimiz müşkülâtın bağına doğru daha büyük ölçü ve hudutlarda atılmaya ve girmeye matuf bulunuyor. Fırkamız türk milletinin onun büyük tarihinden ve varlığında meknuz olan kudret ve kabiliyetten aldığı imanla onu medeniyet saflarında lâik olduğu mevkie çıkaracağı davasındadır. Bu dava bize bu gün içinde bulunduğumuz hakikî vaziyeti unutturamaz.

Son iki üç asırlık siyasi ve içtimai düşüklük ve gerileme âmillerinin millî hayat yürüyüşüne verdiği ağırlık ve bu müddet içinde başka milletlerin aldığı yol gözümüzün önündedir. Bu manzara bize nasıl çalışmamız lâzım geldiğini hatırlatır. Devlet medenî imkân ve vasıtalar dahilinde bütün gayretle mümkün olanı yapmakta dır. Fakat en nazîc görünen kuvvet ve mesai unsurlarını dahî ihmal etmeden bütün memleketi yeni bir mücadele ruhu ve ileri yürütücü bir heyecanla teşhis etmek mecburiyetindeyiz.

Millî kültür

Bu itibarla devlet teşkilâtı haricinde çalışabilecek bütün mesai unsurlarının millî kültürün yükselmesi maksadı etrafında toplanmanın ehemmiyeti kendiliğinden tezahür etmektedir. Memleketimize nazaran devlet hazineleri daha zengin, maddî imkânları daha geniş ve okuyup yazma bilenlerin nispeti yüzde doksani geçmiş olan memleketlerde bile halk kültür teşkilâtına her gün daha ziyade artan bir ehemmiyet veridiği hepimizce malûm olan bir hakikattir. Bu bilgimiz bu sahalarda çalışmaya her milletten çok fazla mecbur bulunduğu halde maddî ve manevî vasıtaları maalesef çok eksik olan memleketimizde resmî, gayri resmî kuvvetlerin aynı maksat üzerinde teksifi lüzumunun kıymetini tebaruz ettirebilir.

Biz bu vadide başka memleketlere nazaran fazla olarak şimdi tarihe geçmiş müesseselerin cemiyet bünyesinde en derin tabakalarına kadar iş-

lemiş köklerini sökmek mecburiyeti ve inkilâp esaslarını bütün ruhlarla ve fikirlere hâkim mukaddem iman şartları halinde perçinlemek vazife ve mecburiyeti karşısında yaz.

Program temelleri

Fırkamızın program temelleri cumhuriyetçilik, milliyetçilik, halkçılık, devetçilik, lâiklik ve inkilâpçılıktır. Programımız bu ana ve temel prensiplerinin hâkimiyeti ve ebedileşmesi için bu vasıflarda kuvvetli vatandaşlar yetiştirilmesini milli seciyenin Türk tarihinin ilham ettiği derecelere çıkarılmasını, güzel san'atların yükseltilmesini, millî kütürün ve ilmi hareket ve faaliyetlerin kuvvetlendirilmesini ehemmiyetli vasıtalar olarak tesbit ve işaret eder.

Bu esas ve vasıtaların hepsi birden bedeniyet yolunda türkliğin kaybettığı uzun yolları cesur, atılgan ve yorulmaz hamlelerle kazanacak nesiller yetiştirmeyi medeniyet sahasında türkün tabii meziyet ve kabiliyetleriyle mütenasip şeref mevkiini tekrar almasını istihdaf eyler..

Şefkat ve sevgi yuvası

Cevdet Kerim bey evin teşkilâtı ve faaliyetleri hakkında izahat verdikten sonra sözüne şöyle devam etmiştir:

Hanım ve beyefendiler;

İşte bu esaslar dairesinde büyük ve millî gaye için kurulup faaliyete geçecek olan evimizde memleketin yaş, baş ve meslek itibariyle muhtelif zümrelere mensup fakat bu memleketin birer uzvu olmak sıfatıyla aynı hörmete lâyık bütün fertleri toplanacak, tanışacak, kaynaşacak, arkadaşlık, kardeşlik his ve bağlarıyla demet haline gelecek ve bu demetin içinde her fert hususî renzyle görünecek ve mütevazılarının bile hakikî birer kıymet olduğu meydana çıkacaktır.

Hulâsa burası yalnız hiyanet ve hianiyetle memleketi kötülük etmiş olanlardan gayri cumhuriyetçi, inkilâpçı, lâik, halkçı ve binaenaleyh zaman ve sayından ve hayatından bir kısmını seve seve millet ve heyeti içtimaiyenin umumi hizmet ve menfaatine tahsis etmeyi mefkûre bilmis gayri endiş vatandaşların en derin bir şefkat ve sevgiyü bulabilecekleri bir

yuva olacaktır.

Vatandaşlar işte burada toplanıp kitleleşecek içtimai kudretini bir kat daha yükseltecektir.

Hanım ve beyefendiler;

Maruzatımı şu bir kaç sözle hulâsa ederek bitiriyorum:

Halk evleri Türk milletinin hars sahasının her şubesinde ilerlemesi ve yükselmesi için canla başla çalışacaklarının evidir. Ve onların yorulmaz çalışmalarından büyük yarınım doğacağına şüphe yoktur.

Türkün tarihinin aydın, dilimi temiz ve pürüssüz, edebiyatını özlü ve uyanık, musikisinin derin ve canlı, vücudunu kuvvetli ve dayanıklı yapmak için türk halkının hasret çektiği irfan nurunu herkese en büyük kolaylıkla yaymak, muhtaç olduğu içtimai yardımını her ferde ayrı ayrı vermek için, türk köylüsünün ufku medeniyetin ışığını ve günlüne münevver gençliğin kardeş sevgisinin getirmek için çalışmak, uğraşmak isteyenlerin büyük karargâhı Halk evleri olacaktır.

Bu büyük ve yeni seferberlikte de her vatandaş vazifesini elbet yapacaktır..

Şiirler, hitabeler

Bundan sonra Celâl Sahir beyin kızı Nüveyre hanım şair Yusuf Ziya beyin Halkevinin açılması münasebetile yazdığı şiiri, hukuk fakültesinden Raik bey Faruk Nafiz beyin Akın isimli eserinden "Hakanın şikâyeti ve hakanın gençliği akına daveti", unvanlı parçaları okudular. Şiirlerden sonra gençlik namına edebiyat fakültesinden Niyazi bey, Halkevinin açılması karşısında gençliğin tahassüslerini anlattı.

Gaziye tazimat

Cevdet Kerim bey tekrar kürsüye gelerek Halkevinin açılma vesilesile millete mesut bir vatan ve bir ev bağışlayan Reisi-cümbür Hz. ne İstanbulun tazimatının arzı için, onun inkilâp yolunda en vefakâr ve yorulmaz arkadaşı olan İsmet Pş. dan ricada bulundular ve Pş. Hz. bu ricayı kabul buyurdularını söylediler.

Açılma merasimi bitmişti. Başvekil Pş. Hz. refakatlerinde sıhiye vekili ve vali Muhittin bey olduğu halde alkışlar arasında salondan çıktılar. Bu esnada şehir bandosu güzel bir parça çalıyordu. Başvekilimiz bir müddet kimsesiz ve yetim çocuklardan mürekkep olan bu bandosun karşısında durdular; dinledikleri parçadan memnun kaldıkları anlaşılıyordu. Yanlarında bulunan Muhittin beyden bando hakkında izahat aldılar ve "Memnun oldum. Tebrik ederim", dediler. Pş. Hz. evin alt kat odalarından birinde pek az bir müddet istirahat sonra birinci kata indiler. Türk maarif cemiyetinin bulunduğu odaya girdiler. Türk maarif cemiyeti odasının duvarlarından birini süslüyea merhum ve inkilâpçı arkadaşları Maarif vekili Necati Beyin resimlerini seyrettiler.

Bundan sonra Cevdet Kerim B. Pş. Hz. nin 26 Ağustos akşamı Ekmen tepede taarruz harekâtını idare ederken alınmış ve büyütülmüş bir fotoğrafını kendilerine hediye ettiler. Başvekil bu hediyeyle çok memnun oldu ve kendilerini evin dışına kadar takip eden halka veda ettikten sonra "Yaşa var ol, sesleri arasında otomobillerine binerek evden ayrıldılar. Çünkü merasimde bulunanlar akşama kadar Halkevinde kalarak birbirleriyle tanışmışlar ve görüşmüşlerdir. Bugünden itibaren evin faaliyet şubeleri çalışmalarına başlayacaklardır.

Ankarada

Ankara, 19 (A.A) — Ankara Halkevinin açılma merasimi bugün saat 15 te büyük bir halk kütlesi huzurunda yapıldı.

Merasim İstiklâl marşı ile başlandı ve C. H. Fırkası kâtibi umumi Recep Bf, kürsüye gelerek irat ettiği mühim bir nutukla Ankara Halk evini ve aynı saatte 14 vilâyette hazırlıkları bitmiş olan Halkevlerini açtı.

İzmirde

İzmir, 19 (A.A) — İzmir Halk evinin açılma resmi, bugün birlerce halkın hararetili ve samimî tezahuratı ile yapılmıştır. Tefrik edilen ihtisas şubelerine yüzlerce vatandaş kaydedilmiştir.

Eskişehirde

Eskişehir, 19 (Vakit) — Halk evlerinin açılma merasimi burada fevkalade hararetili ve heyecanlı oldu. Gireson meb'usu Hakkı Tarık bele, Faruk bey ve bir çok gençler tarafından nutuklar söylendi. Andı iki yüz genç bir ağızdan heyecanlı okudular merasim dört saat devam etti.

Sakaryada

Bursa, 19 (Vakit) — Halkevi yağan kara rağmen görülmemiş bi tezahurla açıldı. İstiklâl marşını müteakip meydanı dolduran gençlik bir ağızdan Cumhuriyet andını terennüm etti. Liseden Rüşti bey Halkevi şiirini okudu. müteakiben Antalya meb'usu doktor nazifi Şerif bey bir nutuk söyledi. Hitabeden sonra kayda başlandı. Bir saat içinde bine yakın aza yazıldı. Yazılanlar arasında bir çok hanımlar da vardır.

Rıza Ruşen

Samsunda

Samsun, 19 (Vakit) — Halk evi büyük merasimle açıldı. İstiklâl marşını müteakip cumhuriyet yemini yapıldı. Fırka reisi Şerafettin B. uzun bir nutuk söyledi. Şiirler, hitabeler okundu. Açılan defterlere kayıtolunların adedi pek çoktur.

Zübeyir oğlu

Malatyada

Malatya, 19 (Vakit) — Bugün saat on dörtte Halk evinin kuruluşu resmi Malatya meb'usu Vasfi beyin çok heyecanlı nutuklarıyla açılmıştır. Bütün Malatya halkı büyük bir samimiyet ve heyecanla bu mukaddes şubeyi ebedileştirmek için kalpten doğan antlarda bulunmuştur.

GLORYA

Bu akşam

MUSTAFA

(Hayat Yolu)

Birinci Rusca sözlü filmini takdim ediyor.

Tamamen Moskovada çevrilmiş olan bu filmde şimdiki Rusyanın en hakiki tasviri - mahallî Rus adetleri - Rus şarkıları vardır. Büyük Amerikalı vaznı sahne Cecil B. de Mille bu filmi kopyada görmüş ve "Mustafa,, filminin sinemanın en güzel eserlerinden biri olduğunu beyan etmiştir.

SPOR

Galatasaray kongresi

Sporla bilfiil uğraşanlar umumî kongrelere iştirâk edemeyecekler

Galatasaray kongresini yapanlar içtima halinde

Galatasaray spor kulübü kongresi dün toplanmıştır. Kongre sabah saat onda başlamış on dört buçuğa kadar sürmüş ve oldukça heyecanlı geçmiştir. Geçenlerde yapılan diğer bir içtimada kulübün bilfiil sporla uğraşan azaları idare heyetine hücum ederek idare heyetinin faal azalardan teşekkül etmesi noktaianazarını müdafaa etmişler neticede bu arzu kabul edilmiş ve nizamnamede bazı değişiklikler yapılması için muvakkat bir idare heyeti seçilerek kongreye nihayet verilmişti.

Dünkü içtimada bu mes'ele tekrar mevzu bahsolmuş, fakat ekseriyet tarafından kabul edilmiştir. Kongrada, nizamamaya ilavî ekseriyetle kabul edilen bir maddede göre bundan sonra kulübün sporla uğraşan faal azaları umumi kongrelere iştirak edemeyecekler, etseler bile rey veremeyeceklerdir.

Bundon başka şimdiye kadar iki senede bir toplanan kongrede bundan sonra her sene toplanacaktır.

Dün seçilen yeni idare heyeti azaları şu zevattır:

Reis: Kasaplar şirketi reisi Ahmet, ikinci reis: Galatasaray lisesi müdürü Fahri, umumî kâtip İsmail Müştak, muhasebeci Şadan, veznedar Ali Haydar beyler.

Umumi kaptan on beş gün sonra seçilecektir.

Voleybol maçları

Dün voleybol maçlarına devam edilmiştir. Topkapı Fenerbahçeye 15—2, 15—3, İstanbulspor Beşiktaş 15—9, 15—11, Beşiktaş Galatasaray 15—6, 15—6 yenilmiştir.

Vehap Rasnig kulüpte merkez muhacim!

Geçenlerde Avrupaya giden ve hareketi hayli kılıkalı mucip olan İzmirli futbolcu Vehap beyin Fransada Rasing kulüpte Fransa şampiyonu merkez muhacim oynadığı ve geçenlerde İspanyolları yenen Fransızların galibiyetinde mühim bir âmi olduğu gelen haberlerden anlaşılmaktadır. Fransızlar Vehapı çok takdir etmektedirler. İspanyollara atılan gollardan ikisi Vehap tarafından yapılmıştır.

Güreş müsabakaları

Bugün Beyoğlu H. fırkası merkezi idman salonunda güreş müsabakaları yapılmıştır. Güreşlere Beşiktaş, Vefa-Kumkapı ve Har-

biye kulüpleri iştirak etmişlerdir. Vefadan 6, Beşiktaştan 3, Harbiyeden bir güreşçi güreşmiştir.

Filiz siklette: Esat - Beşiktaş, Ali Vefa-Kumkapıya az bir farkla ve hükmen galip gelmiştir. Bu güreş çok heyecanlı olmuştur.

En hafif siklette: Abbas - Beşiktaş, Yaşar Vefa - Kumkapıya galip gelmiştir.

Hafif siklette: Bedri Vefa - Kumkapı, Münür Harbiyeyi yenmiştir. Karşılaşma çok heyecanlı olmuş, Bedri, eski bir güreşçi olan Münür beye galebesini bariz bir farkla temin etmiştir.

Orta siklette: Saim Vefa-Kumkapı, Faruk Beşiktaş mağlûp etmiştir.

İzmir lik maçları

İzmir, 19 (A.A.) — Bugün Alsancağ spor sahasında lik maçlarına devam edildi. Karşıyaka Sporkulübü ikinci takımı Şark spor ikincisini bire karşı iki sayıyla mağlûp etti.

Türkspor - İzmirspor ikincileri 2 - 2 berabere kaldılar.

Karşıyaka birinci takımıyla Şarkspor birinci takımı arasında icra edilen maçta Karşıyaka hakim bir oyundan sonra 7-1 galip gelmiştir.

Bu oyundan sonra İzmirspor - Türkspor birincileri karşılaştılar. Neticede İzmirspor 4-1 galip geldi.

Bu hafta lik maçlarının birinci devresi hitam bulmuştur.

Birinci 19 puanla Altınorduyla İzmirspordur. İkinci 17 puanla Karşıyakadır. Bu devrede en fazla gol Karşıyaka atmış en az gol da İzmirspor yemiştir.

Bugün akşam saat 21,30 da

ERİNDE SONUNDA

Komedi 4 perde

Yazan:

L. Verneuil

Tercüme eden

Bedia M. Vafsi Rıza

Tenz lâtlı halk gecesi

Raşit Rıza Tiyatrosu

Şehzadebaşı

Bugün akşam saat 21.30 da (Bir Donanma gecesi) vodvil 3 perde.

Nakleden: Raşit Nuri B. Yarın akşam ilk defa olarak (Serseri).

Şehzadebaşı

Ferah sinemada

Bu gece: Halk gecesi, dubuliye 20 kuruş. Komik Dömbüllü İsmail Ef. ve komik Ahmer beyler 2 kumpanya birden ilk defa olarak Ferdiye bül bülleri 4 perde ayrıca M. Anastas balesi ve zengin teferruat

Türk Irak

ikamet, iadei mücrimin ve ticaretmuahade-nameleri metiulerini aynen neşrediyoruz

Ankara, 19 (A.A.) — 9 kânunusani 1932 tarihinde Ankarada Irak hükûmetiyle akit ve imzalanan ve berayı tasdik B. M. Meclisine sevk edilmiş bulunan ikamet mukavelesini berveçhi âtidir:

"Bir taraftan Türkiye cümhuriyeti reisi hazretleriyle diğer taraftan Haşmetlü Irak kiralı hazretleri iki memleket arasında teyemmünen mevcut dostluk rabitalarını takviye ve yüksek akitlerden her birinin tebaasının ve şirketlerinin diğer taraf ülkesinde ikamet ve icrayı ticaret edebilmeleri şartlarını tesbit etmek ve kezalik kazayı umura ve mahallî tekâlîfe müteallik mesaili tanzim eylemek arzusuyla aynen mütehassis olarak bir ikamet mukavelesi aktine karar vermişler ve murahhasları olmak üzere Türkiye Cümhuriyeti Reisi Hazretleri, İktisat vekili ve Burdur meb'usu Mustafa Şeref beyefendiyi, Irak kiralı hazretleri Irak hükûmeti ücra meclisi reisi ve Rafidin yüksek nişanının ikinci sınıfının hamilî Ferik Nuri Essait paşa hazretlerini tayin buyurmuşlardır.

Müşarünilehima usulüne tevfiik ve muteber görülen salâhiyetnamelerini yekdiğerine tebliğ ettikten sonra atideki ahkâmı kararlaştırmışlardır:

Madde 1 — Her iki memleket tebaasına ve şirketlerine diğer memleket arazisinde tatbik edilecek ikamet mek-sûaram şartlarına ve kezalik mali tekâlîf ve kazaf salâhiyet dahil olduğu halde bilûmum adli mesaili müteallik hususlarda Türkiye İraka ve Irak Türkiyeye en ziyade mazharı müsaade üçüncü memlekete bahşedilmiş veya edilecek muameleyi aynen bahşedecektir.

İşbu muahedenin hükümlerinden hiç biri iki memlekette her birinin ecnebilerin muhaceretine müteallik kavanin ve nizamatı mevcudesi yahut iki memlekette her birinin bu mahiyette kavanin ve nizamatı neşretmek hakları üzerinde her hangi bir tesiri haliz olduğu suretinde tefsir olunmayacaktır.

İrakin mücavir taraf devletlerine pasaport ve vize hususunda bahşettiği veya edeceği hususi müsaadelere geline Türkiye bunlardan en ziyade mazharı müsaade millet esasına istinaden istifadeyi ancak müteakibiyle şartıyla talep edecektir. Emvili gayri menkuleye tasarruf hakları hususunda yüksek âkit taraf tebaası diğer taraf ülkesinde iki memleketin mer'i kanunları ahkâmı dahilinde en ziyade müsaade mazharı millet muamelesinden müstefit olacaklardır. Bu hükümün tatbiki tam müteakibiyle şartına muallâktır.

Madde 2 — Türkçe, Arapça ve Fransızca lisanlarında tanzim edilen işbu mukavele tasdik edilecek ve tasdiknameler en yakın bir zamanda Bağ datta teatî edilecektir. Mukavele tasdiknamelerin teatisinden 15 gün sonra mer'iyyete girecek ve bir sene vacibülittiba olup yüksek âkit taraflarından birî canibinden feshedilmeye zım ni bir surette mer'iyyete kalacaktır.

Fesih takdirinde mukavele hükümlerinden iskat için yüksek âkitlerden birinin bu baptaki arzusunun diğer tarafta tebliğ ettiği tarihten itibaren daha üç ay mer'iyyete kalacaktır. Bu mukavelelerin tatbik ve tefsiri hakkında her hangi ihtilâf zuhurunda Fransızca metni muteber olacaktır. Yukarıdaki ahkâmı tasdik etmek üzere murahhaslar işbu mukaveleleri imza etmişler ve mühürlemişlerdir. Ankarada 1932 senesi kânunun sanisinin dokuzuncu günü tanzim edilmiştir.

Iadei mücrimin mukavele-namesi

Ankara, 19 (A.A.) — 9 kânunusani 1932 tarihinde Ankarada Irak hükûmetiyle akit ve imza olunan ve berayı tasdik B. M. M. sine sevk edilmiş olan iadei mücrimin mukavele-namesi berveçhi âtidir:

Bir taraftan Türkiye Cümhuriyeti Reisi Hazretleri diğer taraftan Haşmetlü Irak kiralı Hazretleri suçluların iadesini tanzim için bir muahade akti arzusunda bulduklarından Türkiye Cümhuriyeti Reisi Hazretleri

İktisat vekili ve Burdur meb'usu Mustafa Şeref beyefendiyi, Haşmetlü Irak kiralı Hazretleri Irak meclisi vüzera reisi Rafidin nişanının ikinci

Irak kiralı Faysal Hz.

rütbesini hamil Ferik Nuri Essait paşa hazretlerinin müteakibiyle murahhas tayin buyurmuşlar ve müşarünileyh murahhaslar usul ve kaidesine muvafık bulunan salâhiyetnamelerini yekdiğerine tebliğ ettikten sonra atideki ahkâmı kararlaştırmışlardır:

Madde 1 — Yüksek âkit taraflar işbu muahade ahkâmı mucibince yekdiğerine makamatı adliyesince takip edilen ve ya mahkûm edilen ve diğerin arazisi üzerinde bulunan eşhası müteakibiyle yekdiğerine teslim etmeyi taahhüt ederler. Şurası mukarredir ki âkit tarafların kendi tebaalarını iadede müstesna olduğu gibi ecnebi tebaaların iadesi dahi iade kendisinden talep olunan devletin ihtiyarına muallâktır.

Iadei mücrimin ancak iade kendisinden talep olunan devletin arazisi haricinde irtikâp olunmuş bir suçtan dolayı takibat icrası veya mahkûmiyet hallerinde vaki olur.

Madde 2 — Aleyhinde takibat icra olunan veya hüküm sadır olan bir şahıs talep olunduğu takdirde iade ancak cürüm olarak kendisine atfolunan fiil her iki memleket kanunlarına göre en aşağı bir sene hapis veya daha ağır bir cezayı istilzam edebilen bir fiil için altı aydan ziyade hapis cezasına kat'iyen mahkûm olmuşsa iade vaki olur.

Madde 3 — Iadei mücrimin kezalik her ne şekil ve mahiyette olursa olsun teşebbüs veya iştirak hallerinde de bu teşebbüs veya iştirake talep olan devlete iade kendisinden talep olunan devletin kanunlarına göre ikinci madde ahkâmına tevfiikan cezayı müstelzim olduğu takdirde vaki olur.

Madde 4 — Aşağıdaki hallerde iadei mücrimin talebi kabul olunmaz:

A) Siyasî hususlar ve onlara muntabık fiiller.

B) Askerî suçlar ve ona muntabık fiiller.

C) Matbuat suçları.

D) Ancak mutazarrır şahsın şikâyeti üzerine takip edildiğinden ve işbu şahsın feragat etmesiyle takibine nihayet verilmesi lâzım gelen suçlar.

E) Talep edilen şahıs gerek iadeyi istiyen devletin gerek iade kendisinden talep olunan veya suç toprağı üzerinde irtikâp edilmiş bulunan devletin kanunlarına nazaran müruru zamanı uğramış yahut sakit olmuş bir suçtan dolayı takip edilmekteyse.

F) Talep edilen şahıs iade kendisinden istenilen memlekette aynı fiilden dolayı takip edilmekteyse keza orada suretî kat'iyede dava haricî görülmüş, mahkûm edilmiş veya ademi mes'uliyetine karar verilmiş veya be-raet kazanmışsa.

G) Iade kendisinden talep olunan devletin makamatı işbu bu devletin kanunları mucibince suç hakkında hüküm vermeye salâhiyetli bulunuyorsa.

H) Fiil üçüncü bir devletin arazisinde irtikâp edilmiş olup da iade kendisinden istenilen tarafın kanunları ecnebi memlekette irtikâp edilmiş böyle bir fiilin takibini kabul etmezse. Ancak 1 — Devlet reisinin şahsı ve ailesi azasına karşı yapılan

her hangi bir cürüm. 2 — Hükûmet reisine karşı irtikâp edilen katil veya buna teşebbüs yahut iştirak. 3 — Her ne maksatla vaki olursa olsun yol kesicilik ve işkence fiilleri ve işkenceyle yapılan hırsızlık, siyasî sulh veya böyle bir suça muntabık fiil addedilemez.

Madde 5 — Iadei mücrimin talebi daima diplomasi tarihiyle yapılması lâzımdır.

Madde 6 — Mücrimin iadesini müstelzim olmayan ve üçüncü maddede zikir ve tadat olunan hallerde fiillerin mahiyetini takdir etmek münhasıran iade kendisinden talep olunan devlete aittir.

Iade talebinin tetkikinde takip olunacak usul her ne olursa olsun siyasî bir suçtan dolayı iade talebinin reddine ancak iade kendisinden istenilen devletçe tayin edilmiş salâhiyetli mahkeme tarafından karar verilince kabul hususunda âkitler mutabık kalmışlardır.

Madde 7 — I — Maznun veya müteahhimin iadesi hakkındaki taleplere atideki evrakın terfik edilmesi icap eder.

A — Salâhiyetli adli bir makamdandır sadır olmuş derdest veya tevkiif emri.

B — Cürümün nevini gösteren bir varakayla mevzu bahis suç için kabili tatbik kanununun metni.

C — Maznun veya müteahhimin hüviyeti ve evsafını havi kabil olduğu kadar mufassal bir beyanname veya hüviyet varakası.

D — Mevcutsa daha hakkında tahkikat icra eden hâkim tarafından musaddak ifade varakaları.

(II) Iade talebi hakkında gıyâh veya temerrüt halinde hüküm sadır olan bir şahıs içinse taleplere geçen fıkrada zikredilen evraktan maada hüküm hulâsasıyla hükümün istinat ettiği kanun maddeleri ilâve edilecektir.

(III) — Iade talebi vicahen mahkûm olmuş bir şahıs hakkındaysa taleplere atideki evrakın merbut bulunması icap eder.

A — Hükümün bir sureti.

B — Mahkûminaleyh şahsın olduğu kadar mufassal hüviyetini bildirir bir beyanname veya hüviyet varakası.

C — Hükümün müstenit olduğu kanun metninin bir sureti.

D — Hükümün lâzımüttenfiz olduğunu mutazammın salâhiyattar bir merciden verilmiş bir vesika.

(IV) Mülkiyet aleyhine suç mevzu bahis olduğu takdirde vaki olan veya ikama tasaddi edilen zararın daima takribî balığı bildirilecektir.

(V) Gönderilecek evrak iadeyi istiyen devletin kanunlarıyla tayin olunan şekilde tanzim edilecek ve bunların aslı veya hiç bir devletin mahkemesi ve yahut sair her hangi salâhiyettar bir makamı tarafından tasdik olunmuş sureti gönderilecektir. İşte evraka iade kendisinden talep olunan devletin lisanında muharrer ve talip devletin diplomasi memuru ve iade talep olunan devletin yeminli bir tercümanı tarafından tasdik edilmiş bir tercüme raptolunacaktır.

Şurası muhakkaktır ki, mücrimin iadesi kendisinden talep olunan devlet yukarıda zikredilen evrakı alır almaz iade talebi vehleten gayri kabili kabul görünmüyorsa talep hakkındaki karar mahfuz kalmak şartıyla makamatı aidesi talep olunan şahsı tevkiif etmek veya diğer her hangi münasip bir tedbir almak suretiyle firar ihtimalinin önüne geçer.

(VII) Iade talebinin mevzuunu teşkil eden suçun işbu muahedenamede iadeyi mucip olmak üzere derpiş edilen suçlar meyanına dahil bulundugu hususunda şüphe husulü takdirinde talip hükümetten izahat istenilecek ve verilen izahat bu şüpheyi izale edecek mahiyette bulunmadıkça iadeye muvafakat edilmeyecektir.

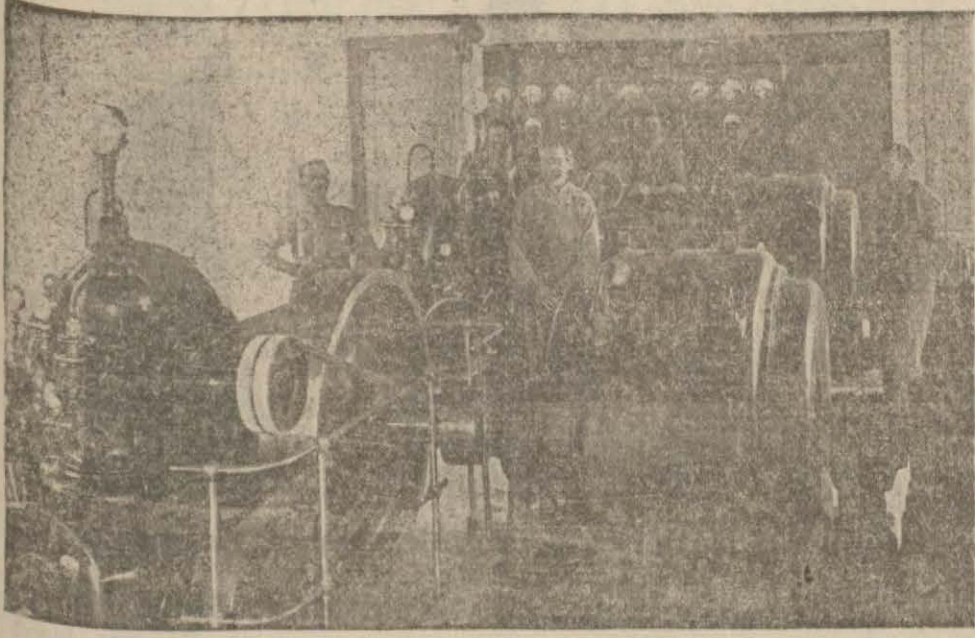
İstizah talebi iade talebinde bulunan devletin siyasî mümessillerine irsal, izahat verilmemişse tevkiif olunan şahıs tahliye yahut hakkında al-

(Lütfen sayfayı çeviriniz)

Memlekette VAKIT

Kayseride elektrik

Şehrin istikbali büyük sanayi merkezi haline gelince parlıyacaktır

Kayseri elektrik fabrikasında

Hususi Kayseri muhabirimiz azıyor : Burada Kayserinin istikbaliyle alakadar mühim bir müesseseye vardır: Elektrik fabrikası. Bu fabrika Kayseriye 40 kilometre mesafedeki (Bünyan) kazasında yapılmıştır. Tesisat suyladır. 100 metre irtifadaki bir şelâlenin sukutundan istifade edilmektedir. Fabrika ve tesisat 350 bin liraya mal olmuş ve (Skoda) şirketi tarafından yapılmıştır.

Fabrika bin beygir kuvvetindedir. Fakat bütün teşkilât ve tesisat o suretle yapılmıştır ki lüzumunda derhal iki bin beygir kuvvetine iblağ edilebilecek kabiliyettir.

Cereyan 40 kilometrelik havaî hatla ve 22 bin volt olarak şehre girer, üç trafomatorle taksim edilir. Santralde azami takat 160 kilovattır. İnşaatı hitam bulan şirket 22 Kasım 1931 de faaliyete geçmiştir. Şirket teşkil eden sermayedarlar takriben 15 azadan mürekkeptir. Sermayeleri 400 bin lira olup bunun dörtte birine belediye iştirak etmiştir.

Fakat bu gün şirket çok müşkül vaziyettedir. Sermayesinin dörtte birinden fazla yani 110 bin lira borcu olduğu gibi ayrıca 80 bin liralık satılmamış hisse senedatı mevcuttur. Bu senetlerin satılmamasında âmîl doğrudan doğruya buhrandır. Çünkü bu gün halk gözünün önünde kârını müspet olarak görmediği bir şey parasını bağlamaktan çok korkuyor. Halbuki bu gibi müesseselerin ilk senesinde derhal kâr bırakması da müşküldür.

Kayseri merkezinden başka elektrikten istifade eden hali hazırda (Bünyan) ve (Talas) vardır. Şimdiki imtiyaz sahası bu kadarsa da bilâhara icabında yol üzerindeki (Efkere) Gesi, Aranas gibi bir çok mühim köylerin tenvirine de talip olabılır.

Geçen seneye kadar Kayseriyi tenvir eden belediyenin 110 beygir kuvvetindeki motörü ve 20 kilometre vüsatında tesisatı vardı. Sonra, bu kuvvetli parlak cereyana raptedildiği halde şirketin parasızlığı yüzünden tesisat maalesef yarım kalmıştır. Şimdi ancak 13 kilometrelik bir şebeke mevcut olup şehri tamamiyle tenvir için daha 20 kilometrelik tesisata ihtiyaç vardır.

Şirket bu mali vaziyetini ıslah çaresini bulabilirse derhal tesisatı tamamlayacağı gibi istasyona vesair müesseselere birer trafomator koyup cereyan verecek, bu suretle sanayiye çok istifade edilecektir.

Şimdilik bu kuvveti muharrikeden istifade eden iki değirmen, bir bakır fabrikasıyla beş altı tane kereste fabrikası gibi muhtelif tezgâhlar vardır.

Fiatlar da çok mutedildir: Kilovatt, hususi evlere 15 kuruş, resmî dairelere dokuz, sanayiye 5 kuruşa ve rilmektedir. Büyük san'atlar teassis edip ehemmiyetli taahhütler olduğu takdirde şirket fiatı beş kuruştan aşağı indirmeye de hazırdır.

Şirket, bu gün için her şeyden evvel borcunu ödemeyi düşünmektedir. Bu vaziyetini düzeltmek için muhte-

henüz müspet menfi bir cevap almamıştır.

Orta Anadolu'da mühim bir sanayi merkezinin teessüsüne âmîl olacak bu müessesenin vaziyetini bir an evvel düzeltmesi memleket menfaati namına temenni edilir. Çünkü Kayseri esasen ne bir ziraat memleketi ve ne de bir ticaret merkezi olmak istidadını çok tan kaybetmiştir. Erceyş arazisi volkanik olduğu için en feyizli seneler de bile mahsulât azami birer sekiz verir ve çok kere çiftçinin eli böğründe kalır. Binaenaleyh Kayseride ekseriya masrafını bile çıkaramayan, reңperin yüzünü güldürmeyen bir ziraat hayatı vardır.

Ticari vaziyetine gelince: Ankara — Kayseri — Sivas hattı yapılmadan, bilhassa Konya hattından evvel bu rasi büyük bir transit merkez haline geldi. Külliyyetli miktarda stok mallar bulunduğu gibi bir çok büyük işler yapan zengin tüccarların da toplandığı bir yerdi. Fakat demiryollarının inşasından sonra bütün civar vilâyetler her türlü ticari emtasını kendi istasyonlarından getirttikleri için Kayseri o eski merkezi vaziyetini, ticari mevkinin kaybetmiştir.

Bu gün ancak bir kaç küçük kazanın malı buraya uğramaktadır. Bunun için Kayserinin istikbali, bir çok fabrikaların açıldığı, büyük sanayi merkezi olduğu takdirde parlıyacaktır. İşte bu muazzam elektrik kuvvetinin beklenilen bu sanayi teessüsünde büyük âmîl olacağı ve faydalı roller oynamacağı ümit edilmektedir.

Binaenaleyh Kayserinin çok müstait ve namzet olduğu büyük san'atlar ve fabrikalar merkezi halinde inşaatıdır. *Faik*

Devlet Demiryolları İlanları

Konya-Yenice hattının 305+900 ve 311 nci kilometrelerindeki taş ocaklarından çıkarılacak dörder bin metre mik'abı balastın ihraciyesinin kapalı zarfla münakasası 12 mart 932 cumartesi günü saat 15 te Ankarada idare merkezinde yapılacaktır.

Tafsilât Ankara. Haydarpaşa ve Konya veznelerinde ikişer lira mukabilinde satılan şartnamelerde yazılıdır. (579)

Köprü İnşaat münakasası Nafia vekâletinden:

Antalya vilâyetinde Antalya - Serik yolu üzerinde bulunan betonarma ve (73042,09) lira bedeli keşifli Aksu ve Sinop vilâyetinde Taşköprü - Boyabat yolunda Gökirmak üzerinde keza betonarma ve (29200) lira bedeli keşifli İspiroğlu köprülerinin inşaatı (evvelce aynı talibe ihale edilmek üzere birlikte olarak münakasaya konulmuş ise de münakasada yapılan tenzilât haddi lâyük görülmediğinden bu kere) ayrı, avrı talibine ihale edilmek üzere kapalı zarf usulüyle yeniden münakasaya konulmuştur.

Münakasa 10-3 932 ye müsadif perşembe günü saat 14 de Nafia vekâletinde yapılacaktır. Münakasaya gireceklerin ehliyeti fenniye vesikalarını sekiz gün evvel yollar umum müdürlüğüne ve teklif mektuplarını, muvakkat teminatlarını senesi içinde alınmış ticaret vesikalarını münakasa günü saat on dörde kadar Nafia vekâleti müsteşarlığına vermeleri lâzımdır.

Talipler münakasa evrakını görmek üzere Nafia vekâleti yollar umum müdürlüğüne, İstanbul, İzmir, Antalya ve Sinop Başmühendisliklerine müracaat edebilirler. Her köprüye ait münakasa evrakı beş lira bedel mukabilinde Nafia vekâleti levazım memurluğundan ve mezkûr vilâyetler Başmühendisliklerinden satın alabilirler.

Su İşleri İkinci Daire Müdürlüğünden;

İzmir Vilâyeti dahilinde Kayastan Hasan Bataklığına ve Gümüş bataklığından Hasan bataklığına açılacak kanalların inşaatı kapalı zarf usulüyle ve 2 Mart 932 çarşamba günü saat 15 te İzmir'de Su İşleri Müdüriyetinde ihalesi icra edilmek üzere münakasaya vazolunmuştur.

1 - Ameliyat (35000 m) bataklıkta ve (30000 m) kuruda hafriyat ile (500 m) de sedde yapmaktan ibarettir.

2 - Talipler (661) numaralı kanunun tarifati ve münakasa şartnamesi veçhile ve dosyasında mevcut nümunesine tevfiikan tanzim edecekleri teklifnamelerini yukarıda yazılı saate kadar mezkûr Su İşleri Müdüriyetine tevdi etmelidirler.

3 - Talipler balâdaki mekadire nazaran teklif edecekleri fiatlara göre bedeli balığının % 7,5 miktarındaki teminatı teklif mektubuna lef edeceklerdir.

4 - Taliplerin, şartname, proje teklif mektubu suretlerini görmek ve tetkik etmek üzere her gün İzmir Su İşleri Müdüriyetine müracaatları ve arazi üzerinde izahat almak isteyenlerin de 22 Şubat 932 pazartesi günü saat 9,5 ta Kayas istasyonunda hazır bulunmaları lüzumu ilân olunur. (495)

3. K. O. SA. AL. Ko. dan

1. N. Adet	2. N. Adet	3. N. Adet	4. N. Adet
50 Sırlı berber leğeni	100 Sırlı ve kapaklı su havlusu	100 Berber bileği kayışı	1000 " " " tükruk hokkası
100 " " taşı		100 " " önlüğü	
100 " " havlusu			
200 Ustura		250 Lâke karyola	
50 Et makinesi (Ma yedek)			
200 Et bıçağı			
50 Çamaşır ütüsü			

Ba'âda muharrer ve dört kalemde yazılı eşya hastaneler ihtiyacı için aleni münakasa usulüyle mübayaa ve ihaleleri 5-3-932 cumartesi günü 1. N. lı liste saat 14,5 ta iki N. lı liste 15 te 3. N. lı listeye 15,5 ta ve 4. lı liste 16 da münakasaları icra kılınacaktır. Taliplerin şartnamesini almak ve nümunelerini görmek üzere Kom. a müracaatları ve münakasaya iştirak edenlerin vakti muayyeninde Kom. a müracaatları. (75) (504)

Konyadak krtaatm sekiz aylık ihtiyacı olan 371500 kilo un kapalı zarf usulüyle münakasaya konmuştur. İhale tarihi 27 — 2 — 932 cumartesi günü saat 15 tir. Taliplerin şartnameyi görmek üzere her gün, münakasaya iştirak edeceklerin ise 331 lira teminat akçesi ile ihale tarihinde Konyada beşinci K. O. Al. Sa. Kom. r müracaatları. (66) (453)

İstanbul yollama müdürlüğü emrindeki kanije motörü pazarlıkla satış 20 — 2 — 932 tarih cumartesi günü saat 15 te komisyonumuzda yapılacaktır. Taliplerin şartnamesini almak üzere her gün pazarlığa iştirak edeceklerin de vakti muayyeninde komisyonumuza müracaatları. (79) (554)

Askerî müzede mevcut (20) baş ve (20) çift elin mankenleri tamiri pazarlık suretiyle icra kılınacaktır. İhalesi 22 — Şubat — 932 T. pazartesi günü saat 15 te yapılacaktır. Taliplerin mankenleri müzede görmeleri ve şartnamesini almak ve pazarlığa iştirak etmek üzere komisyonumuza müracaatları. (81) (582)

İstanbul Beylerbeyi sıhhiye aktarma ambarında mevcut iki kalem eczalı tıbbiye pazarlık suretiyle 24—2—932 çarşamba günü saat 15 te komisyonumuzda satılacaktır. Taliplerin eczaları görmek üzere sıhhiye aktarma ambarına ve şartnameyi almak ve pazarlığa iştirak etmek üzere komisyonumuza müracaatları. (80) (570)

İzmir Mst. Mv. ihtiyacı için 603 metre mik'abı muhtelif eb'atta kereste kapalı zarf usulü ile münakasaya konmuştur. İhale tarihi 28 — 2 — 932 pazar günü saat 15 tir. İhaleye talip olanların şartnameyi görmek üzere her gün münakasaya iştirak edeceklerin de ihale tarihinde İzmir Mst.

As. Mk. sa. Al. Komisyonu İlanları

Afyon demiryolu tamirat deposu için muhtelif malzeme aleni saa münakasa suretini icra kılınacaktır. Münakasası 27/Şubat/932 cumartesi günü saat 16 ya kadar Harbiye mektebindeki satın alma komisyonunda icra kılınacaktır. Taliplerin şartnamesini görmek üzere komisyonuna müracaatları ve iştirak için de muayyen vakitte komisyon riyasetine müracaatları. (203) (449)

Çengelköy Askerî Orta mektebi ihtiyacı için 1050 takım maaserpuş elbise kapalı zarf suretiyle imal ettirilecektir. Münakasası 27/Şubat/932 cumartesi günü saat 14,30 da Harbiye mektebinde satın alma komisyonunda icra edilecektir. Taliplerin şartnamesini görmek için komisyonuna müracaatları ve iştirak için de şartnamesi veçhile hazırlayacakları teklif mektuplarını muayyen vaktinde müessesel numaralı ilmühaber mukabilinde komisyon riyasetine vermeleri. (203) (447)

Çengelköy askerî orta mektebi ihtiyacı için 1050 dahil ve 1050 çift harici fotin bir şartnamede kapalı zarf suretiyle ve 350 adet kaput imaliyesi diğer bir şartname ile aleni münakasa

Mv. satın alma komisyonuna müracaatları. (67) (472)

Malûllerle şehit yetimlerine ait 1932 senesi işramiyesi için icap eden tesbit celvelleri ile yoklamaların yapılmasına bildiğim askerlik şubelerine bağlanmıştır. Tesbit müddetinin 25 — Mart — 932 de hitam bulacağına nazaran alâkadarların bu müddet zarfında mensup oldukları askerlik şubelerine müracaat ederek kayıtlarını yaptırmaları lüzumu ilân olunur. (85) (586)

Hahreçoğlunda K. O. istihkâm Tb. mevcut olup ifayı taahhüt edemiyen müteahhid; nam ve hesabına yapılacak arabaların tamiri pazarlığa konmuştur. İhalesi 27 — 2 — 932 T. cumartesi günü saat 16 da komisyonumuzda yapılacaktır. Taliplerin şartnamesini almak üzere her gün komisyonuna ve arabaları görmek üzere de istihkâm Tb. kumandanlığı ve ihaleye iştirak edeceklerin vakti muayyeninde komisyonumuza müracaatları. (86) (601)

Tophane firması için bir adet elektro motörü pazarlıkla alınacaktır. İhalesi 24 — 2 — 932 çarşamba günü saat 15 buçukta komisyonumuzda yapılacaktır. Taliplerin şartnamesini almak üzere her gün ve pazarlığa iştirak edeceklerin de vakti muayyeninde komisyonumuza müracaatları. (87) (602)

K. O. merkez kof'alarının yemeklik odun ihtiyacı eleni münakasa ile satın alınacaktır. İhalesi 29 — 2 — 932 pazartesi günü saat 15 te komisyonumuzda yapılacaktır. Taliplerin şartnamesini almak üzere her gün ve münakasaya iştirak edeceklerin de vakti muayyeninde komisyonumuza müracaatları. (72) (490)

Münakasası 28 Şubat 932 Pazar günü kapalı zarf saat 14,30 da aleni münakasa saat 16 ya kadar Harbiye Mektebindeki satın alma komisyonunda icra kılınacaktır. Taliplerin şartnamesini görmek için komisyonuna müracaatları ve kapalı zarfa iştirak için şartnamesi veçhile hazırlayacakları teklif mektuplarını ihale gününün muayyen vaktinde komisyon riyasetine vermeleri. (202) (446)

Maltepe As. lisesi için 1400 çift tire çorap pazarlıkla satın alınacaktır. Pazarlığı 22 — Şubat — 932 pazartesi günü saat 16 ya kadar Harbiye mektebindeki satın alma komisyonunda icra kılınacaktır. Taliplerin şartnamesini görmek için komisyonuna müracaatları ve iştirak için de vakti muayyeninde hazır bulunmaları. (208) (508)

Stivari binicilik mektebi için maa teferuat on adet Hermes marka konkur hipik eğeri pazarlıkla satın alınacaktır. Pazarlığı 22 — Şubat — 932 pazartesi günü saat 16 ya kadar Harbiye mektebindeki satın alma komisyonunda icra kılınacaktır. Taliplerin şartname ve nümunesini görmek için komisyonuna müracaatları ve pazarlığa iştirak için de muayyen vakitte hazır bulunmaları. (214) (610)

GRİPE

karşı

ASPiRiN
Taklitlerden sakınınız

Komprimeleri

kullanınız

Nefis ipekli kumaşlar

İş Bankası'nın tesis ettiği büyük ipek kumaş fabrikası pek yakında mamulâtını piyasaya çıkaracaktır

İPEKİ**Samsun Defterdarlığından:**

Maahles	Sokağı	Cinsi	No. sı	Muhammen kıymeti
Meyde	Hükümet caddesi	Fevkâni odalar ve tahtani iki bap mağaza ve iki bap depoyu müstemil kâgir hane.	117 ilâ 123,1/3	14000 Lira

Evsafı balâda yazılan kâgir binanın mülkiyeti bedeli sekiz sene ve sekiz müsavi taksitte ödenmek şartile kapalı zarfla bir ay müddetle müzayedeye çıkarılmıştır. Taliplerin 23 Şubat 932 tarihine müsadif salı günü saat 15 te müracaatları. (465)

Galatasaray Lisesi Müdür-lüğünden:

Mektebimiz talebesinin Mart 1932 üçüncü taksit ders ücretlerinin tahsiline 25 Şubattan itibaren başlanılacak ve bu muamele Martın ilk haftasına kadar devam edecektir. Ücretlerin tayin edilen şu müddet zarfında verilmesi lüzumu ilân olunur. (547)

VAKITin Küçük ilânları

İdefası yüz kuruştur

Para — Senelik faiz, komisyon yüzde 12.

Semti	Oda	Nev'i
Beyoğlu	5	ev
Pangaltı	21	apartman
Kadıköy	6	ev
Fatih	6	ev
Beşiktaş	6	ev

Bundan başka istediğiniz semtte SATILIK EMLAKI görmek yahut ipotekle PARA ALMAK için saat 9 - 12 arasında müracaat: İstanbul Bahçekapı dördüncü vakıf han asma kat (29) UNION KOL T.

Lisan dersleri

Müptediler orta ve yüksek üç sınıf üzerine ve haftada üçer defa İngilizce ve Fransızca sınıfları devam etmektedir. İngilizce yüksek sınıfta bilhassa muhaberet ticariye derslerine ehemmiyet verilmektedir. Hiç bilmiyenler için 25 şubatta yeni sınıflar açılacaktır. Kayıt olmak için İstanbul Alemdar caddesi 23 ve Beyoğlu Meşrutiyet caddesi 42 Amerikan lisan ve Ticaret dersanelerine müracaat.

Berndorfer Metallwa renfabrik, Arthur Krupp A. G.
markasının cihanşümül bir şöreti haiz**"Ayı," markalı çatal kaşık ve bıçakları**

Ekstra beyaz madenden mamül ve cinsinin mükemmeliyeti, güzelliği, hüsnü intibahı itibarıyla sair bütün markalara müreccah sofranın en güzel ziynetidir. Askerî müessesatta, hastahanelerde, mekteplerde ve Türkiyenin başlıca otel ve lokantalarında istimal olunmaktadır.

Fabrikanın zirdeki markalarını musirren talep ediniz.

Alpaka için

Birinci derecede gümüşlenmiş Alpaka için

öksürenlere: KATRAN Hakkı Ekrem**AH! AMAN!**
... ARKAM!

Sızı kıvrandıran bu belden aşakiki had sancısı niçin defî ve izale etmemeli? Mesameti çok yeni ve alâ Alkok yakısı sizin için emin ve müessir bir tedbirî gafidir. Sancı tekrar gelmeden hemen bu yakısı ağrının mahalle tabak ediniz. Avdolini mesameti oturunuz. Daima evinizde bir veya iki Alkok yakısı bulunuz.

Türkiye Umumi Acentaları:
G. & A. BAKER Ltd.
İSTANBUL
Posto Rütusu 469
İstanbul**ÇABUK!**
BİR ALKOK YAKISI**SANCI GEÇTİ**
OH, HER ŞEY ALA

durunuz. Vücudun her hangi bir sancısına karşı hazır ve emin bir tedbirdir. Bir düzine ilaçtan daha müessirdirler. Siz içinizle meğul olurken o da kendi vazifesini görür. Her eczanede bulunur. Fakat Alkok ismini hatırlayınız tutunuz. Taklitlerinden sakınız.

Yeni Delikli, ALLCOCK YAKISI
SANCIYI İZALE EDER

Dr. İhsan Sami

Öksürük Şurubu
Öksürük ve nefes darlığı için pek tesirli ilaçtır. Dilvanyolu Sultan Mahmut türbesi No. 189 Her eczanede bulunur.Doğum ve Kadın hastalıkları mütehasssısı
Doktor Hüseyin Naşit
Türbe, eski Hilâiahmer binası
No. 10 Tel. 22622**VAKIT****Adres:** İstanbul Ankara caddesi Vakıf yurdu.**Telefon:** Yazı işleri 2.4379 ve 2.3872 idare 2.4370.**Posta kutusu:** 46.**Telgraf:** İstanbul Vakıt.**Abone şartları:**

	1	3	6	12	Aylık
Dahilde	150	400	750	1400	Kuruş
Hariçte	—	800	1450	2700	—

İlan şartlarımız:

Satır	Resmî	Husuf
10 Kş	10 Kş	12,50 Kş.
20 -	20 -	25

Küçük ilân şartlarımız:

1	2	3	4	1-10 Defalt
30	50	65	75	100 Kuruş

A — Abonelerimizin her üç aylığı için bir defa meccanendir
B — 4 satırı geçen ilânların fazla satırı için 5 kuruş zammolunur.

VAKIT Matbaası

Sahibi: Mehmet Asım, umumi neşriyat müdürü: Refik Ahmet

Kumbara Sahipleri..

1 Mart tarihine kadar tevdiatınız yekûnu:

Asgarî
5 lira
Olmalıdır**Asgarî 5 lira tevdiatı olan Bütün kumbara sahipleri 2500 lira mükâfatlı 1 Nisan kur'asına iştirâk edecektir**

Türkiye İş Bankası